

Mirko Smoljić* ■ Ana Marija Vukić**

ZAKONSKO Odstupanje od Opće Uredbe o ZAŠTITI PODATAKA(EU) 2016/679 (GDPR)

LEGAL DEROGATION FROM THE GENERAL DATA PROTECTION REGULATION (EU) 2016/679 (GDPR)

Sažetak

Zaštita pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka temeljno je pravo, a člankom 8. stavkom 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima utvrđuje se da svatko ima pravo na zaštitu svojih osobnih podataka. Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NNbr. 42/18.) osigurava se provedba Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka. Uredbom se ne isključuje pravo država članicada same utvrđuju okolnosti posebnih situacija obrade, što uključuje preciznije određivanje uvjeta pod kojima je obrada osobnih podataka zakonita, odnosno zakon se ne odnosi na obradu osobnih podataka koju obavljaju nadležna tijela u svrhu sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija, uključujući zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i njihova sprečavanja, kao ni na područje nacionalne sigurnosti i obrane. Međutim, Zakonom o provedbi Opće

Primljeno: 08.11.2019; Prihvaćeno: 05.02.2021

Submitted: 08-11-2020; Accepted: 05-02-2021

* Veleučilište „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru, upravni studij, vanredni profesor, msmoljic@vevu.hr

** Veleučilište „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru, upravni studij, student, anamarija.vukic19@gmail.com.

uredbe o zaštiti podataka, člankom 47. propisano je da u postupcima koji se provode protiv tijela javne vlasti, tijelu javne vlasti ne može se izreći upravna novčana kazna za povrede istog Zakona ili Opće uredbe o zaštiti podataka, što je potpuna derogacija svrhe predmetne uredbe i ekskulpacija od odgovornosti upravo onih tijela koja upravljaju svim relevantnim državnim bazama podataka.
Ključne riječi: obrada osobnih podataka, zakonska derogulacija.

Abstract

The protection of individual with regard to processing of personal data is a fundament alright, and Article 8, paragraph 1 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union states that every one has the right to protection of their personal data. The Implementation Act of the General Data Protection Regulation (NN 42/18) provides for the implementation of Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of individual with regard to the processing of personal data and on the free move ment of such data data. The Regulation does not exclude the right of Member States to determine the circumstances of special processing situations, which includes a more precise definition of the condition sunder which the processing of personal data is law ful, iethelaw doesnt apply to the processing of personal data carried out byt he competent authorities for the purpose of preventing, investigating, detecting or persecuting criminal offenses or the execution of criminal sanctions, including protection against public safety threat sand their prevention, as well as inthe area of national security and defense. However, Article 47 oft heLaw on the Implementation of the General Data Protection Regulation states that inproceeding scond ucted against a public authority body, an administrative fine may not be imposed on anauthority of the publicauthority for infringement soft he same Laworthe General Data Protection Regulation,whichis a completed erogation from the purpose of the regulation inquestion and the exclusion from liability of those bodiest hat governal lrelevant state dat a bases.

Keywords: *personal data processing, legal deregulation.*

UVOD

Sigurnosna politika Europske unije (European Union, EU) propisuje zaštitu integriteta, kao i dostupnost i tajnost informacija te informacijskih sustava¹. Opća Uredba o zaštiti podataka (EU) 2016/679², (nadalje - GDPR), o zaštiti pojedinca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku informacija, te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ³ predstavlja velik iskorak u području zaštite osobnih podataka. GDPR-om propisano je, između ostalog, što je sve država članica dužna urediti zakonom, odnosno Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka⁴. Ustavom Republike Hrvatske⁵ u čl. 37, svakom se jamči sigurnost i tajnost osobnih podataka. Bez privole ispitanika, osobni se podaci mogu prikupljati, obrađivati i koristiti samo uz uvjete određene zakonom. Već 2002. godine izrađena je strategija „Informacijska i komunikacijska tehnologija – Hrvatska u 21. stoljeću“, gdje se sukladno europskom modelu upućuju na zaštitu korisnika i njihovih podataka. Zahtjeva se da zaštita privatnosti mora osigurati korisnike od neovlaštenog rukovanja informacijama o njima i naročito od prodaje tih informacija. Isto tako „sakupljači“ podataka se moraju jednako obvezat da će informirati korisnike o tome koje podatke o njima sakupljaju i što kane s tim podacima poduzimati. Zaštitu podataka treba ujednačiti s potrebom slobodnog protoka informacija. Da bi informacijski sustavi i komunikacijska tehnologija mogli sukladno funkcionirati, nužno je striktno pridržavanje međunarodno prihvaćenih normi, te usklađivanje sa de factonormama.⁶

1. OPĆA UREDBA O ZAŠTITI PODATAKA

1.1. Informacijska sigurnosna politika Europske unije

Stvaranjem novog ujednačenog informacijskog prostora odnosno jedinstvenoeuropskog digitalnog tržišta, mora se osigurati cjelovitost, raspoloživost i povjerljivost različitih vrsta podataka. Samim time unaprijeđuje se i kvaliteta

¹ Europska unija je jedinstvena međuvladina i nadnacionalna zajednica europskih država, nastala kao rezultat procesa suradnje i integracije koji je započeo 1951. godine između 6 država. Europska Unija formalno je uspostavljena 1. studenog 1993. godine, stupanjem na snagu Ugovora o Europskoj Uniji. Prema odredbama Lisabonskog ugovora Unija utvrđuje i provodi sigurnosnu politiku kako bi zaštitila svoje vrijednosti, temeljne interese, sigurnost, neovisnost i cjelovitost, ali i učvrstila i podržala demokraciju, vladavinu prava, ljudska prava i načela međunarodnog prava i drugo. Osim toga, spominju se i pitanja o zaštiti podataka, što je danas uređeno GDPR-om.

² Opća uredba o zaštiti podataka, stupila je na snagu 24. svibnja 2016. godine, a primjenjuje se od 25. vibnja 2018. godine. Opća uredba o zaštiti podataka je u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama Europske unije.

³ Prethodno donesena Direktiva Europskog Parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka

⁴ NN 42/2018.

⁵ NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14.

⁶ Vidi više na: Strategija „Informacijska i komunikacijska tehnologija – Hrvatska u 21. stoljeću“, NN 109/2002.

komunikacije, razvoj tehnologije kao i razvijanje modela za zaštitu osobnih podataka.⁷

Sigurnosna politika Europske unije namijenjena je građanima, tvrtkama i državnim tijelima. Građanima se mora osigurati zaštita osobnih podataka koja predstavlja osnovni uvjet individualne slobode u demokratskoj državi. Sigurnosni zahtjevi informacijske sigurnosti koji se moraju osigurati sastoje se od značajki kao što su: dostupnost podataka, integriteta podataka i tajnosti podataka.⁸

Najvažniji dio za obradu osobnih podataka jest „privola“. Naime, privola ispitanika po čl. 6. stavak 11. Opće uredbe o zaštiti podataka znači „svako dobrovoljno, posebno, informirano i nedvosmisleno izražavanje želja ispitanika kojim on izjavom ili jasnom potvrdnom radnjom daje pristanak za obradu osobnih podataka koji se na njega odnose.“ Pojam privole iz GDPR-a koji se također koristio i u Direktivi o zaštiti podataka⁹ i Direktivi o e-privatnosti, sad se proširio. Prema GDPR-u se dodatno razrađuje i objašnjava zahtjev za dobivanje i dokazivanje valjane privole kao i dopuna pojma osobnog podatka.¹⁰ Člankom 6. GDPR-a, privola je jedna od šest zakonitih osnova za obradu osobnih podataka.¹¹ Pri traženju privole, voditelj obrade je dužan procijeniti, hoće li biti ispunjeni svi zahtjevi za dobivanje valjane privole. Ako je dobijena potpuno u skladu sa GDPR-om, onda je privola alat kojim se ispitanicima daje mogućnost da biraju hoće li se njihovi podaci obrađivati ili ne. U suprotnom privola će biti nevažeća osnova za obradu, obrada postaje nezakonita.¹²

Službenik za zaštitu podataka iz članka 37. GDPR-a se imenuje na temelju stručnih kvalifikacija, a osobito stručnog znanja o pravu i praksama u području zaštite podataka te sposobnosti izvršavanja zadaća kao što su: suradnja s nadzornim tijelom, pružanje savjeta u pogledu procjene učinaka na zaštitu podataka i praćenje njezina izvršavanja, informiranje i savjetovanje voditelja obrade ili izvršitelja obrade te zaposlenika koji obavljaju obradu o njihovim obvezama iz GDPR-a. Službenik za zaštitu podataka obavezan je tajnošću obavljanja svojih zadaća, te pri obavljanju svojih zadaća mora paziti na rizik koji je povezan s postupcima obrade (GDPR čl. 39. i 38.).

⁷ Prije Uredbe donesene su smjernice o e-privatnosti, Direktiva o e-privatnosti, u kojoj su stvoreni preduvjeti za zaštitu osobnosti u području elektroničkih komunikacija. Za nove europske pravne okvire vidi detaljnije u Boban (2016: 152-159).

⁸ Pregled EU propisa na području informacijske sigurnosti, vidi više na: <https://www.cis.hr/files/dokumenti/CIS-DOC-2012-04-047.pdf>

⁹ Direktiva 95/46/EZ

¹⁰ Nova Uredba uključuje i podatke: „o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca;“, gdje se prvi puta definiraju biometrijski podaci kao osobni. S obzirom da su biometrijski podaci sve prisutniji u javnom i privatnom sektoru (članak 4. Uredbe), a imaju rizik za prava pojedinca, Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka utvrđuju se ograničenja obrade tih podataka člankom 21. i 22. Zakona.

¹¹ Obrada je zakonita ako je ispitanik dao privolu za obradu svojih osobnih podataka u jednu ili više posebnih svrha, obrada je nužna za izvršavanje ugovora u kojem je ispitanik stranka ili kako bi se poduzele radnje na zahtjev ispitanika prije sklapanja ugovora, obrada je nužna radi poštovanja pravnih obveza voditelja obrade, obrada je nužna kako bi se zaštitili ključni interesi ispitanika ili druge fizičke osobe, obrada je nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade i obrada je nužna za potrebe legitimnih interesa voditelja obrade ili treće strane, osim kada su od tih interesa jači interesi ili temeljna prava i slobode ispitanika koji zahtijevaju zaštitu osobnih podataka, osobito ako je ispitanik dijete.

¹² Voditeljom obrade podataka smatra se subjekt koji određuje svrhu, uvjete i način obrade osobnih podataka.

1.2. Sankcije GDPR-a

Svaki ispitanik koji smatra da se obradom njegovih osobnih podataka krši GDPR, ima pravo na pritužbu nadzornom tijelu i pravo na učinkoviti pravni lijek protiv nadzornog tijela, odnosno voditelja ili izvršitelja obrade.¹³ Svi planovi postupanja, kao i same sankcije, u slučaju povrede trebale bi biti usmjerene na zaštitu pojedinca i njegovih osobnih podataka. Stoga bi ovo obavješćivanje o povredi prava mogli razmatrati kao alat kojim bi se trebala povećati usklađenost s obzirom na zaštitu osobnih podataka. Izuzev tome, na temelju članka 83. stavak 2. GDPR-a, uvjet za izricanje upravnih novčanih kazni ovisi o situaciji do koje je došlo zbog povrede prava, pa se tako u navedenom članku, između ostalog, gleda na način na koji je nadzorno tijelo doznalo za kršenje, osobito je li i u kojoj mjeri voditelj obrade ili izvršitelj obrade izvijestio o kršenju. Sada je obavješćivanje obavezno za sve voditelje obrade osim ako ta povreda neće izazvati rizik za prava i slobode pojedinca.¹⁴ Izvršitelji obrade također svoje voditelje moraju obavijestiti o svakoj povredi.¹⁵

Uzmimo za primjer¹⁶ „Zaposlenik bolnice odlučuje kopirati pojedinosti o pacijentima na CD, te ih objavljuje na Internetu. Bolnica je to otkrila tek nekoliko dana kasnije. Čim bolnica otkrije povredu, ima 72 sata da o povredi obavijesti nadzorno tijelo te, budući da osobne pojedinosti uključuju osjetljive informacije, primjerice ima li pacijent rak, je li pacijentica trudna itd., o povredi mora obavijestiti i pacijente. U tom bi slučaju bilo dvojbeno je li bolnica provodila odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere zaštite. Ako je zaista provodila odgovarajuće mjere zaštite (npr: enkripcija podataka), materijalni rizik se vjerojatno ne bi ostvario, te bi mogla biti izuzeta od obveze obavješćivanja pacijenata“.

Ukoliko se odredbe Uredbe ne poštuju, mogu se izreći upravne novčane kazne koje variraju u iznosu od 10.000.000 eura, ili u slučaju poduzetnika do 2% ukupnog godišnjeg prometa na svjetskoj razini za prethodnu financijsku godinu, do 20.000.000 eura, ili u slučaju poduzetnika do 4% ukupnog godišnjeg prometa na svjetskoj razini za prethodnu financijsku godinu, ovisno o tome što je veće.¹⁷ U slučaju kršenja lakših povreda, umjesto novčane kazne može se izdati upozorenje. Međutim, posebna bi se pozornost trebala posvetiti naravi, ozbiljnosti i trajanju kršenja, namjeri kršenja, mjerama poduzetim za ublažavanje pretrpljene štete, stupnju odgovornosti ili svim relevantnim prethodnim kršenjima, načinu na koji je nadzorno tijelo doznalo za kršenje, usklađenosti s mjerama naloženima protiv voditelja obrade ili izvršitelja obrade, pridržavanju kodeksa ponašanja te svakom drugom otegotnom ili olakotnom čimbeniku. Propisivanje sankcija, uključujući upravne novčane kazne, trebalo bi podlijegati odgovarajućim postupovnim zaštitnim mjerama u skladu s općim načelima prava Unije i Poveljom, uključujući i

¹³ U člancima 77-79. Opće uredbe o zaštiti podataka, navodi se da ne dovodeći u pitanje druga upravna ili sudska sredstva svaki ispitanik ima pravo podnijeti pritužbu nadzornom tijelu, osobito u državi članici u kojoj ima uobičajeno boravište, a u kojoj je njegovo radno mjesto ili mjesto navodnog kršenja, ako ispitanik smatra da obrada osobnih podataka koja se odnosi na njega, krši Uredbu. Sam postupak se vodi pred sudovima države članice u kojoj nadzorno tijelo ima poslovni nastan.

¹⁴ Pravo koje je dato svakom pojedincu, temeljno pravo, uređeno u Povelji EU o temeljnim pravima.

¹⁵ Vidi članak 33. stavak 2. GDPR-a.

¹⁶ Vidi više na : https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/rules-business-and-organisations/obligations/what-data-breach-and-what-do-we-have-do-case-data-breach_hr#odgovor

¹⁷ Vidi članak 83. Opće uredbe o zaštiti podataka, opći uvjeti za izricanje upravnih novčanih kazni

učinkovitu sudsku zaštitu i pravilno postupanje.¹⁸ Države članice trebale bi imati mogućnost propisati pravila o kaznenim sankcijama za kršenja ove Uredbe, uključujući i kršenja nacionalnih prava donesenih na temelju ove Uredbe i unutar njezinih granica. Te kaznene sankcije mogu obuhvaćati i oduzimanje dobiti stečene kršenjem ove Uredbe. Međutim, izricanje kazni za povrede takvih nacionalnih pravila i upravnih sankcija ne bi smjelo dovesti do kršenja načela „*ne bis in idem*“, kako ga tumači Sud.¹⁹

3. ZAKON O PROVEDBI OPĆE UREDBE O ZAŠTITI PODATAKA

3.1. Nadležnosti, zadaća i ovlasti nadzornog tijela propisane Općom uredbom o zaštiti podataka

Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka²⁰ osigurava se provedba Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ o Općoj uredbi o zaštiti podataka. Zakon se ne odnosi na obradu osobnih podataka koju obavljaju nadležna tijela u svrhu sprečavanja nezakonitosti, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija, uključujući zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i njihova sprečavanja, kao ni na područje nacionalne sigurnosti i obrane.

Ustavna osnova za donošenje Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka sadržana je u odredbi članka 37. Ustava Republike Hrvatske (NN br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske od 14. siječnja 2014.). Zaštita osobnih podataka, te nadzor nad prikupljanjem, obradom i korištenjem osobnih podataka u Republici Hrvatskoj uređena je Zakonom o zaštiti osobnih podataka (NN br. 103/03., 118/06., 41/08., 130/11. i 106/12. - pročišćeni tekst).

Zakonom je propisano da je nadzorno tijelo u smislu članka 51. Opće Uredbe o zaštiti podataka, Agencija za zaštitu osobnih podataka (dalje u tekstu: Agencija). Propisano je da ravnatelja Agencije i zamjenika ravnatelja imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, temeljem javnog poziva za dostavu kandidatura, a koji objavljuje Ministarstvo uprave. Ravnatelj Agencije i zamjenik ravnatelja imenuju se na mandat od četiri godine i na tu dužnost mogu biti imenovani najviše dva puta.

Sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka, nadzor nad obradom osobnih podataka obavlja Agencija za zaštitu osobnih podataka, koja je osnovana Zakonom o zaštiti osobnih podataka kao pravna osoba s javnim ovlastima. Ovim zakonom propisano je da je Agencija za zaštitu osobnih podataka samostalno i neovisno državno tijelo koje nastavlja s radom pod istim nazivom.

Nadležnim tijelom za akreditaciju certifikacijskih tijela sukladno članku 43. Opće Uredbe o zaštiti podataka, utvrđuje se Hrvatska akreditacijska agencija (nacionalno akreditacijsko tijelo imenovano u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008 Europskog

¹⁸ Opća uredba o zaštiti podataka, Preambula, točka 148.

¹⁹ Opća uredba o zaštiti podataka, Preambula, točka 149.

²⁰ Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka, NN 42/18.

parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. godine.

Sukladno Općoj uredbi o zaštiti podataka Zakonom su utvrđene dodatne ovlasti nadzornog tijela; propisuje se obrada osobnih podataka u posebnim slučajevima (privola djeteta u odnosu na usluge informacijskog društva, obrada genetskih podataka, obrada biometrijskih podataka i obrada podataka putem video nadzora); propisuje se izricanje upravnih novčanih kazni za povrede Zakona i Opće uredbe o zaštiti podataka; utvrđuje se izricanje i visina upravne novčane kazne za voditelja obrade i izvršitelja obrade koji postupaju protivno odredbama o korištenju podataka prikupljenih putem video nadzora; određuje se visina novčane kazne za prekršaje koje počini osoba koja obavlja dužnost ravnatelja i zamjenika ravnatelja Agencije te službenika Agencije.

U okviru dodatnih ovlasti Agencije, utvrđuje se da ako Agencija posumnja u valjanost provedbene odluke Europske komisije o primjerenosti i o standardnim ugovornim klauzulama, obustavit će upravni postupak i ustupiti predmet Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske na rješavanje upravne stvari. U tom postupku, Visoki upravni sud Republike Hrvatske, ukoliko smatra kako odluka Europske komisije nije valjana, uputiti će zahtjev o ocjeni valjanosti predmetne odluke Sudu Europske unije sukladno članku 267 Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Pored nadležnosti, zadaća i ovlasti nadzornog tijela koje su propisane Općom uredbom o zaštiti podataka (odredbe članka 55 do 58) ovim Zakonom propisane su i dodatne ovlasti nadzornog tijela u svrhu osiguranja visoke razine zaštite osobnih podataka. Utvrđuje se mogućnost nadzornog tijela da, u skladu s posebnim zakonima, pokreće i sudjeluje u kaznenim, prekršajnim, upravnim i drugim sudskim i izvansudskim postupcima zbog povrede Opće uredbe o zaštiti podataka i ovog Zakona te da pokreće i vodi odgovarajuće postupke protiv odgovorne osobe zbog povrede Opće uredbe o zaštiti podataka i ovoga Zakona. Također se utvrđuje da Agencija donosi kriterije za određivanje visine naknade za postupanje i davanje mišljenja Agencije.

Zakonom se također uređuje obrada osobnih podataka u posebnim slučajevima u okvirima koje Opća uredba o zaštiti podataka dopušta državama članicama. U odnosu na nuđenje usluga informacijskog društva izravno djetetu, odredbom članka 8. Opće uredbe o zaštiti podataka propisano je da je obrada osobnih podataka djeteta zakonita ako dijete ima najmanje 16 godina, a ako je dijete ispod 16 godina takva je obrada zakonita samo ako i u mjeri u kojoj je privolu dao ili odobrio nositelj roditeljske odgovornosti nad djetetom, te je ujedno utvrđeno da države članice mogu u te svrhe zakonom predvidjeti nižu dobnu granicu, pod uvjetom da takva dobna granica nije niža od 13 godina. Zakonom se u svrhu zaštite djece s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, utvrđuje da je u pogledu nuđenja usluga informacijskog društva izravno djetetu, obrada osobnih podataka djeteta zakonita ako dijete ima najmanje 16 godina.

Uvažavajući posebnu rizičnost obrade genetskih podataka Zakonom se utvrđuje zabrana obrade genetskih podataka radi izračuna izgleda oboljenja i drugih zdravstvenih aspekata ispitanika u okviru radnji za sklapanje ili izvršavanje ugovora o životnom osiguranju i ugovora s klauzulama o doživljenju te da se privolom ispitanika ne može ukinuti ta zabrana.

S obzirom da je obrada biometrijskih podataka sve prisutnija u javnom i privatnom sektoru, a uzimajući u obzir da biometrijski podaci predstavljaju posebnu kategoriju osobnih podataka, te da njihova obrada predstavlja visok rizik za prava i slobode pojedinca, Zakonom se utvrđuju određena ograničenja na obradu tih osobnih

podataka.

Zakonom se uređuje i područje obrade osobnih podataka putem video nadzora koji u smislu ovoga Zakona obuhvaća stvaranje snimke koja čini ili je namijenjena da čini dio sustava pohrane. Obrada osobnih podataka putem video nadzora može se provoditi samo u svrhu koja je nužna i opravdana za zaštitu osoba i imovine, pri čemu treba uzeti u obzir da ne prevladavaju interesi ispitanika koji su u suprotnosti s obradom podataka putem video nadzora. Zakonom se posebno uređuje video nadzor radnih prostorija, video nadzor stambenih zgrada, poslovno-stambenih zgrada i video nadzor javnih površina. Sukladno odredbi članka 89. Opće uredbe o zaštiti podataka, Zakonom se utvrđuju odstupanja od prava ispitanika kod obrade osobnih podataka u svrhe izrade službenih statistika koje izrađuju službena statistička tijela u Republici Hrvatskoj.

3.2. Izricanje kazni

Sukladno Općoj uredbi o zaštiti podataka, Agencija ima ovlast izricanja upravnih novčanih kazni za povrede ovog Zakona i Opće uredbe o zaštiti podataka. Pri odlučivanju o izricanju i iznosu upravne novčane kazne Agencija je dužna voditi računa o općim uvjetima za izricanje tih kazni propisanih člankom 83. Opće uredbe o zaštiti podataka. Sukladno članku 83. stavku 7. Opće Uredbe o zaštiti podataka, kojim je propisano, pored ostalog, da svaka država članica može utvrditi pravila mogu li se i u kojoj mjeri tijelima javne vlasti izreći upravne novčane kazne, hrvatski zakonodavac propisao je da se za povrede ovoga Zakona ili Opće Uredbe o zaštiti podataka tijelu javne vlasti (tijelima državne uprave i drugim državnim tijelima te jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave) ne može izreći upravna novčana kazna. Naime, prema odredbi članka 83. stavka 1. Opće uredbe o zaštiti podataka svako nadzorno tijelo osigurava da je izricanje upravnih novčanih kazni u skladu s tim člankom u pogledu kršenja te Uredbe iz stavaka 4., 5. i 6. u svakom pojedinačnom slučaju učinkovito, proporcionalno i odvraćajuće. Intencija zakonodavca bila je da izricanjem upravnih novčanih kazni tijelima javne vlasti se ne bi postigla svrha kažnjavanja s obzirom na to da se sredstva za rad tih tijela osiguravaju u državnom proračunu. Naime, naplata upravne novčane kazne od tijela javne vlasti predstavljala bi samo prelijevanje proračunskih sredstava iz jedne proračunske stavke u drugu.

ZAKLJUČAK

S obzirom da je člankom 47. Zakona propisano da u postupcima koji se provode protiv tijela javne vlasti, tijelu javne vlasti ne može se izreći upravna novčana kazna za povrede istog Zakona ili Opće uredbe o zaštiti podataka, smatramo da se radi o potpunoj derogaciji svrhe predmetne uredbe i da se time ekskulpiraju od odgovornosti upravo službenici i odgovorne osobe onih tijela koja upravljaju svim relevantnim državnim bazama podataka. Stav zakonodavca, iz kojeg je proisteklo takvo zakonsko rješenje, da se izricanjem upravnih novčanih kazni tijelima javne vlasti ne bi postigla svrha kažnjavanja s obzirom na to da se sredstva za rad tih tijela osiguravaju u državnom proračunu odnosno da bi naplata upravne novčane kazne od tijela javne vlasti predstavljala puko prelijevanje proračunskih sredstava iz jedne proračunske stavke u drugu, upravo je poticaj tijelima javne vlasti da se u svom radu ne obaziru na odredbe Opće uredbe o

zaštiti podataka jer za njih nisu propisane sankcije.

Da bi Uredba o zaštiti podataka imala svoju svrhu u praksi Zakonom je trebalo propisati odgovornost odnosno sankcije i za tijela javne vlasti, službenike za zaštitu podataka u tijelima javne vlasti i odgovorne osobe u tijelima javne vlasti.

LITERATURA

1. Opća Uredba o zaštiti podataka (EU) 2016/679, (GDPR).
2. Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN, br. 42/18).
3. Strategija „Informacijska i komunikacijska tehnologija – Hrvatska u 21. stoljeću“, NN, 109/2002.
4. Ustav Republike Hrvatske (NN br. NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14).
5. Zakon o zaštiti osobnih podataka (NN br. 103/03., 118/06., 41/08., 130/11. i 106/12 –pročišćeni tekst).
6. Uredba o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama osobnih podataka (NN, br. 105/04).
7. Uredba o načinu pohranjivanja i posebnim mjerama tehničke zaštite posebnih kategorija osobnih podataka (NN, br. 139/04).
8. Boban, M. (2016), *Privacy and new European Data Protection Regime*, International Scientific Conference ESD 2016, Managerial Issues in Modern Business, Warsaw, Poland, str. 152-159.
9. <https://www.cis.hr/files/dokumenti/CIS-DOC-2012-04-047.pdf> (12. 02. 2019).
10. DIREKTIVA 95/46/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (<https://eurlex.europa.eu/legalcontent/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:31995L0046&from=HR>, access 12.02.2019).
11. <https://gdpr2018.eu/sto-donosi-gdpr/gdpr-cesto-postavljana-pitanja> (14.02.2019).
12. <https://gdprinform.com/hr/> (14.02.2019).
13. <https://azop.hr/> (access 14.02.2019).
14. Skendžić, A., Kovačić, B.; Edvard T. (2018), *General Data Protection Regulation (GDPR) –personal data protection in organisation*, MIPRO, 41st International Convention (DEGLGPS), Opatija, 21-25.05.2018.